

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

Till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (RP 94/2026 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Riku Hurme, arbets- och näringsministeriet
- professor Tomi Voutilainen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om inkomstdatasystemet ändras. Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2026. I propositionen ingår ett avsnitt om lagförslagets förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordningen. Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet lämnar utlåtande i ärendet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) I propositionen föreslås att lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om inkomstdatasystemet ändras så att de kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheterna får möjlighet att i högre grad än för närvarande få och använda nödvändiga uppgifter som gäller kunderna och som lagrats i inkomstdatasystemet för att verkställa arbetskraftsservice enligt ordnandelagen och uppgifter i anknytning till

Utlåtande GrUU 47/2026 rd

verkställigheten. Dessutom kan Arbetskraftsmyndigheterna använda inkomstuppgifter om en kund för tillsynen, utvecklingen, uppföljningen, utvärderingen, statistikföringen, prognostiseringen och styrningen av den sysselsättningsservice som ordnats inom ramen för den allmänna kompetensen, under förutsättning att servicen överenskommit i sysselsättningsplanen. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ges möjlighet att få nödvändiga uppgifter ur inkomstdatasystemet för att sköta de lagstadgade uppgifterna enligt statsunderstödslagen.

(2) I propositionen (s. 60) motiveras begäran av grundlagsutskottets utlåtande med att den föreslagna regleringen lämnar prövningsrätt för Arbetskraftsmyndigheterna i fråga om huruvida de behandlar personuppgifter eller inte. Detta är enligt motiveringen av betydelse för ett jämlikt skydd för arbetssökandenas privatliv.

(3) Grundlagsutskottet har fäst vikt vid anvisningarna för utarbetande av regeringspropositioner (se t.ex. GrUU 46/2024 rd, stycke 6 och de utlåtanden som nämns där). I anvisningarna sägs det att om det råder osäkerhet om ett lagförslags grundlagsenlighet eller förhållande till människorättskonventioner, ska det i avsnittet om propositionens förhållande till grundlagen tas in ett uttryckligt uttalande där det sägs att det är önskvärt att propositionen förs till grundlagsutskottet för behandling. Ett sådant uttalande tas inte in enligt anvisningarna, om inte en bedömning av propositionen i grundlagsutskottet verkligen behövs på grund av något tolkningsproblem. Utskottet betonar vidare att ett sådant uttalande inte bör tas in i motiveringen i andra oklara fall än de som nämns i anvisningarna. Enligt utskottets uppfattning verkar tröskeln att hämta utlåtande på sistone ha varit omotiverat låg åtminstone i fråga om regleringssammanhang som berör skyddet för personuppgifter. Utskottet uppmanar statsrådet att se allvarligt på frågan.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande GrUU 47/2026 rd

Helsingfors 16.6.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Heikki Vestman saml
vice ordförande Onni Rostila saf
medlem Petri Honkonen cent
medlem Arja Juvonen saf
medlem Teemu Keskisarja saf
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Mira Nieminen saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Henrik Vuornos saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Pertti Hemmilä saml.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Koskentausta.